

Kursplan för

Funktionsnedsättningens psykologi, 7.5 hp

Disability and Psychology, 7.5 credits

Denna kursplan gäller från och med vårterminen 2024.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

VT22 , VT24

Kurskod	2PS045
Kursens benämning	Funktionsnedsättningens psykologi
Hp	7.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykologi
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Underkänd (U) eller godkänd (G)
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Utbildningsnämnden CNS
Datum för fastställande	2021-09-08
Reviderad av	Utbildningsnämnden CNS
Senast reviderad	2023-09-27
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2024

Särskild behörighet

Godkänt resultat från psykologprogrammets termin 1-3 omfattande 90 hp samt minst 15 hp från termin 4.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

Kunskap och förståelse

- Visa kunskap och förståelse för livsvillkoren hos patienter med ett antal vanliga funktionsnedsättningar.
- Visa kunskap om lämpliga psykologiska behandlingar/stöd samt ge exempel på olika anpassningar och åtgärder som kan behövas vid olika typer av funktionsnedsättningar.
- Definiera begreppet habilitering och beskriva syftet och målen för denna verksamhet.
- Visa fördjupad kunskap om konsultativa arbetssätt och hur man arbetar via nätverk kring patienten.
- Demonstrera interprofessionell kunskap inom funktionsnedsättningsområdet, dvs. beskriva vad

andra behandlade professioner gör, samt psykologens roll.

Färdighet och förmåga

- Visa förmåga att resonera, tänka och kommunicera utifrån ett patientperspektiv gällande ett antal vanliga funktionsnedsättningar.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- Reflektera/resonera kring etiska dilemman i rollen som psykolog i relationen till någon med funktionsnedsättning.

Innehåll

Definition av funktionsnedsättning

En funktionsnedsättning gör att en person inte har samma fysiska, psykiska eller intellektuella förmåga som de flesta. En funktionsnedsättning kan uppstå som en följd av en medfödd skada eller sjukdom. Den kan också uppstå på grund av en senare skada eller olycka. Det är skillnad på funktionsnedsättning och funktionshinder. Funktionshinder är de begränsningar som en funktionsnedsättning orsakar. Ofta beror dessa begränsningar på att omgivningen inte anpassas utifrån människors olika behov. Att diskutera olika terminologi och definitioner är en del av kursen.

Kursens innehåll

Kursen har som syfte att förbereda psykologer för att kunna arbeta med patienter som har långvariga funktionsnedsättningar. Kursen inleds med en genomgång av det biopsykosociala synsättet samt en introduktion till några vanliga fysiska och psykiska funktionsnedsättningar innehållande deras prevalens, samsjuklighet och livskvalitet.

Kursen fortsätter med att ge kunskap om vad det innebär att arbeta utifrån en stegvis vårdmodell (stepped-care) från psykoedukation till personcentrerade, specialiserade insatser. Här ges även exempel på olika typer av stöd och behandlingar och hur anpassningar för olika funktionsnedsättningar kan göras samt vilket vetenskapligt stöd dessa har.

Då habiliteringsverksamhet har en central roll i vården för personer med funktionsnedsättning i Sverige, tar kursen upp mål med habilitering, inklusive betoningen på att öka patientens delaktighet och självständighet i den egna vården samt samhället i stort. En modell för ett konsultativt arbetssätt via nätverk kring patienten beskrivs (exempelvis familj eller boendestöd) och olika professioners roller och ansvar i detta nätverk tas upp.

Arbetsformer

Kursen går på deltid. Lärarledda föreläsningar/ seminarier är den dominerande arbetsformen. Även intervjuer och studiebesök kan förekomma. Kursen förutsätter självständig inläsning av angiven kurslitteratur enligt läsanvisningar i schemat för att kunna delta aktivt med frågor under föreläsningarna.

Obligatorisk närvaro gäller för samtliga föreläsningar, liksom eventuella studiebesök, se rubriken "Examination".

Examination

Kursens mål examineras på följande sätt:

- a) Skriftlig inlämningsuppgift efter varje föreläsning/seminarium (ca 1-2 st A4-sidor med teckenstorlek 12, enkelt radavstånd), varje uppgift inlämnad inom fem arbetsdagar efter respektive föreläsning (7 st). Varje uppgift ges betyget U eller G.
- b) Obligatorisk närvaro vid samtliga föreläsningar/seminarier och ev. studiebesök.

På kursen ges något av betygen U eller G.

För betyget G krävs minst G på samtliga skriftliga inlämningsuppgifter, samt fullgjorda obligatorier.

Frånvaro från eller ej fullgörande av obligatoriska utbildningsinslag

Frånvaro från föreläsning eller studiebesök kan ersättas med förlängd skriftlig inlämningsuppgift (1 extra A4 per missad föreläsning).

Innan studenten deltagit i eller fullgjort de obligatoriska utbildningsinslagen, eller tagit igen frånvaro/brister i enlighet med examinatorns anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från eller ej fullgörande av ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att studenten inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Möjlighet till undantag från kursplanens föreskrifter om examination

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning, får examinator fatta beslut om att frånga kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade kunskaper, färdigheter och förhållningssätt får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

Om kursen läggs ner eller genomgår stora förändringar kommer information om övergångsbestämmelser att anges här.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering utifrån kursplanens förväntade inlärningsmål sker enligt KI:s lokala riktlinjer. Resultat och eventuella åtgärder återförs till studenterna på kurswebb.

Kursen kan komma att ges på engelska.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

OBS! Ytterligare artiklar söks av studenterna själva för att kunna utföra respektive inlämningsuppgift.

Att undanröja hinder

Stockholms läns landsting,

URL: [Länk](#)

Webbutbildning från Region Stockholm (fd Stockholms läns landsting)

World report on disability

World Health Organization, 2011

URL: [Länk](#)

Kapitel 1, Understanding Disability

World report on disability

World Health Organization, 2011

URL: [Länk](#)

Sammanfattning av den fullständiga rapporten

Rekommenderad litteratur

Cooper, K.; Loades, M.E.; Russel, A

Adapting Psychological Theories for Autism: Therapist Experience, Skills and Confidence

Research in Autism Spectrum Disorders, 2018

URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S175094671730123X?via%3Dihub>

Om anpassning av psykologisk behandling

Dougherty, A. Michael

Psychological consultation and collaboration in school and community settings

Sixth edition, International edition. : Belmont, Calif. : Brooks/Cole Cengage Learning, 2014. - xxix, 432 pages

ISBN:9781285098784 LIBRIS-ID:19413897

[Sök i biblioteket](#)

Evans, L.; Randle-Phillips, C.

People with intellectual disabilities experiences of psychological therapy : A systematic review and meta-ethnography

2020

URL: [Länk](#)

Ingår i:

Journal of intellecutal disabilities.

London : Sage, 2005-

ISSN:1744-6295 LIBRIS-ID:9893076

24 (2020) :2, s. 233-252

Föreningen Habilitering i Sverige

Föreningen Habilitering i Sverige,

URL: [Länk](#)

Samlad information om forskning och evidens

Guidelines for assessment of and intervention with persons with disabilities

American Psychological Association (APA),

URL: [Länk](#)

Marini, Irmo

psychological and social impact of illness and disability

2018

LIBRIS-ID:4dq4vwn324jxnkmp

Kopior av särskilt relevanta sidor tillhandahålls på kursen.

Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Region Stockholm (fd Stockholms läns landsting),

URL: [Länk](#)

Spain, D.; Happé, F.

How to Optimise Cognitive Behaviour Therapy (CBT) for People with Autism Spectrum Disorders (ASD) : A Delphi Study

2020

URL: [Länk](#)

Ingår i:

Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy

2000-

LIBRIS-ID:8856515

URL: [Table of Contents / Abstracts](#)

38 (2020) s. 184-208

Surley, L.; Dagnan, D.

A review of the frequency and nature of adaptations to cognitive behavioural therapy for adults with Intellectual Disabilities

A review of the frequency and nature of adaptations to cognitive behavioural therapy for adults with Intellectual Disabilities, 2019

URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jar.12534>

Om anpassning av psykologisk behandling

Watt, Molly

The Importance of Inclusive and Accessible Technology

UX Copenhagen, 2018

URL: [Länk](#)

20 min video